

Վերադառնալով հայաստանից Երևանում
 Կոմիտասի ընտանիքի անդամները
 խոսեցին իրենց հայրենիքի մասին
 և հայտնեցին իրենց հայրենիքի մասին
 իրենց հայրենիքի մասին

1919

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ԳԱՂԱՔԱԿԱՆ
ՎԵՐՑԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Արեւիկայ իշխանը մեր քաղաքն հասաւ
այսօր, և ուժի օրի չափ պիտի կենայ ւ
Այս ուղևորութիւնն աշխարհավարական
նպատակ չունի բնաւ, այլ ինքզինք բժշկ
կաց ցուցնելու և իւր մայրը տեսնելու է
կած է ։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ե ՄԵՐ ԼՁԱՆԻՐ ԴԻՐԱՆ ԿՈՎԱԾԱԾԱՆԻՆ, ԻՆՆ
ԿԷՆ ՈՐ ԷՐՈՂՈՒԹԻՒՆ, Ե ԻՆՔՆՆԻՆ ԿՐ
ՀԱՅՏՈՒՄՈՒՆ, ԴՆԵՐ ՈՒՆԵՐ ԹԵՆԱՆ ՎԻՄ
ՔՐՆ ԱՍՎԱՀՈՒՄԻՆ, ԿՈՐԱ ՎՈՐԿՐ ԴՆԾ
ՍՐԻՆԵՐ Է ԴՆԵՐ ԺՈՂՈՒՄԻՆ ԲՆԱՆԵՐՆ ԸՆԴՔ

Ե Ուստի կուգին՝ որ ոյն երբ
 թուղայն շինուծ ետն եղանակին վր
 միւր միւս նախարարաց հետ խորհ
 դալցելով՝ տեղեկազիր մը ներկա
 ցընէք քինէ՛ւ :

Ստեղծվեց զտու՝ ծանրագին ժամ
ցոյցներ, ականակալ չլիցայներ
չապիկ ու թևնոցի գոհարազարդ-
ճակները զրկեց արարողագետ Բե-
ռիլ պէլին, Բոսլիաքի Աստուծոյ տ-
լին, Ալէքսանտր Գարաթմաթիւն
ախին, Պէյլիկին Նիսպի էֆէնտի
թմէտի Բէֆէնթ պէլին և օտար թի-
վակցու թեանց զ-լու խորասան-
ճոհաննէ էֆէնտիին :

Կը լսենք թէ Բուսէիի երկ
Թուղեայ բաժիններուն վերջին
ճակահանութեան 600000 ֆրանքն
յետ պարգևը մեր Կեսարացի
Գաղիններէն Թահապարունեան

Բարդ Էրեր է, որ Պահճէ դարու
Մարտարան դէմ լուսնայտիս են :

ԸՆԹԱՅՐ ԱՐԺԵԹՂԹՈՑ

Կ. Պօլիս 22 յուլիս	
Ս. Կիւրճեանի Բաժնէ	7, 8
« Փոխանակութեան »	4,32
Կ. Պօլիս Պանայիս »	5,35
Բրէտի Ժէնէրալ »	9,30
Բրէտի Ոսթրո-Թիւրք	
Երկաթուղեաց	Յր. 126 1/2
Փոխ. 1863	» 337
» 1865	» 338
» 1869	» 273 1/2
» 1872	» 80 1/4
» 1873	» 263
Թրաքուէ	Օսթ. Իր 3, 40

ԸՆԹԱՅՐ ԳՐԱՐԱՆ
22 ՅՈՒՆԻՍ

Անգլ. Լիւրա Գորտ	410 30
Նարոյնի ուկր »	88, 6
Իմրեալ Ուրա »	90
Գլորիոյ »	54 30
Հինգ Գորտ »	—
Հինգսոց »	105 30
Պրիւն »	131

Ա. Զ. Գ. Ա. Յ. Ի. Ն

Ամենապատիւ Սրբազան Պատրի-
արք Հայրը՝ կիրակի օրը վարդապե-
տի տոնին առթիւ՝ իւրաքանչիւր Ս.
կարապետ եկեղեցին հանդիսանոր
Ս. Պատարագ մատուցանելով և խը-
րատ խօսելով՝ տեղւոյն ժողովուրդն
հոգեւորապէս մխիթարցի :

Նորին Սրբազանութիւնը շաբաթ
կիրակուն և կիրակի առաւօտ փառա-
բան վսեմ. Գեորգ Էփէնտիի տունը
ճաշեց, կիրակի կիրակուն և երկու-
շաբթի առաւօտ ալ Չպուգճեան Գա-
կոր Էփէնտիի տունը :

Կ. Պօլիս 18 յուլիս 1873
... Տէր .

Ներկայիս Նամակն հրատարա-
կելու խնդրանքը զրկուած է առ.
Չերդ Մեծապատուութիւն. ինչպէս
կը տեսնուի, այնպիսի խնդրոյ մը վրայ
կըլսուի, որոյ մեք ևս տեղեակ էինք.
և ցարդ անտարբեր դիտուելիս ոչ
առ այլ ինչ էր եթէ ոչ փունջի Պ.
Նամակագրի զրարանութեանց դէմ
լռին արհամարհանք մը սակայն մեր
աղին բարեկամ Մ. Պալարեան հա-
մոզուած լինելով որ այն կարգի ան-
ձինք չեն զգար և չեն խրատուիր
այդպիսի արհամարհանքներէ, աշ-
նուաբար կը պատասխանէ՝ պատուա-
ւոր, համեստ և կարնեցուցս հա-
մակրութիւնն իրաւամբ վայելող ազ-
գային մը պաշտպանելով, որն որ
իւր վեհանձն զգացմանց արժանա-
պատուութեամբ չզիջու պատաս-
խանել այնպիսի մի լրբեհի բաժնադա-
նաց :

Չենք ուզեր յիշատակել Պ. Նա-
մակագրին անցեալը, դպրոցի մէջ
պաշտօնավարութեան միջոցին ունե-
ցած վարմունքը. Գեր. Առաջնոր-
դին դէմ երբեմն տածած թշնա-
մական ատելութիւնն ու ըրած բռնու-
յարձակումները, որոյ զգանքը կը
լլէ այժմ ու կը քծնի ո՛ր գիտէ ինչ
չահաւորական նպատակներէ մղեալ :
Ասոնց վրայ չենք ուզեր դրել մի առ-
մի, որպէս զի մի գուցէ դժպէսի
թուի վերոյիշեալ պատուաւոր ազ-
գայնոյն իւր պատճառաւ այնպիսի
մը յուր անցեալը քրքրեցին :

Ընդունեցէք, Տէր, խորին յար-
գանքներս :

Յ. Մ. Նշեալ

... Խմբագիր Տէր .

Փունջի 990 ուղ թուոյն մէջ Մկրտիչ
Խաչիկեան ստորագրութեամբ նամակ մը
հրատարակուած էր, յորում քաղաքիս
Ս. Եկեղեցւոյ կարուածները կ'ազատէր
զորքէն եկած նոր հրամանագրին որա-
մագրութեան առջև պաշտպանելու նը-
կատմամբ կարնոյ ֆաղաքական ժողովոյ
գիտանէն առ Պատրիարքարան ուղղուած
նամակ մի կարնեցի պատուաւոր ազ-
գայնոյ մը ձեռամբ Ս. Պատրիարքին մա-
տուցուելը յայտնելն զինի կը յաւելու-
թէ Նորին Սրբազանութիւնը բան մը չը
հասկնալով նոյն նամակին պարունակու-
թեան, կը կամենայ զայն իւրեւ անհա-
կանաբար յետոյ դարձնել, բայց յիշեալ
կարնեցի կարնոյ ֆաղաքական ժողովն
և նորա ատենագրութիւնն այսպիսի նախա-
տինքէ մը ազատելու համար խնդրանք
նամակը վար դնել կուտայ, և ինք բե-
րանցի իրաց եղելութիւնը կը հասկցնէ.
(այս բանը մեզ անհաւատալի կը թուի).
և երբ Գեր. Յարութիւն սրբազանին
նամակ կը գրէ, ատենագրութիւնն վրայ ալ
դիտողութիւն ըրած կըլլայ կարծեւրով թէ
նոյն նամակագիրը նոյն ինքն ատենա-
գրութիւնն է :

Այս առթիւ Պ. ատենագրութիւնն երբ
հրապարակու հասկցնել ուզեր է թէ՛ ինք
կարնոյ ֆաղաքական ժողովոյ ատենա-
գրութեան Ս. Պատրիարքին գրեթէ : Արդ-
քանի որ Ս. Պատրիարքին անհասկանալի
էր այդ նամակը, անուշտ իրաւացի է
ատենագրութիւնն նկատմամբ եղած դիտա-
րութիւնը. վասն զի նամակ մը՝ որ իւր
ստորագրութիւնը կը կրէ, ինքն է անոր
պատասխանատուութիւնը. եթէ ժողովը կամ
ինքն ատենագրութիւնը ստորագրած է,
այն ատեն յանցանքն աւելի կը ծանրու-
նայ. իսկ եթէ ինք կարգացած ու բան
մը չհասկցած՝ երեսպագայութիւն ըրած է
նոյն դատարանին, ուրեմն զժողովն ալ
խաբար է, որ խաբարցի ևս է քան զա-
ռաջինն. ասոնց մէկը կ'ըմբռնուի ինքու-
ն անուշտ, զոր Պ. ատենագրութիւնը պար-
զել չէ ուզած. միայն զՅիշեալ կարնեցի
ազգայնոյն մեզ նկատմամբ զրած մասերը
ողջամիտ ամեն անձանց քով զօրկ են ի
համարութեան, քանի որ և անոր համե-
տութիւնը վերաբերող մէկ երկու ամա-
կաններ տալով ինքզինք արդարացելու
երած է. ահա քեզ տեղաւոր արդարա-
ցում :

Գալով իրեն անպատուութեամբ ազ-
գային պաշտօններու հետամուտ լինե-
լուն, ատենագր. ծաղրելի է՝ երբ կը տես-
նեմք որ Պ. Ատենագրութիւնը նոյն անպատու
հաղւոյ և անպատուութեամբ ստորագրելու
իր կենսագրութիւնը լինելէ, իրրութիւն
Չինատանէն եկած լինելով ո՛չ որ իւր
անցելոյն վրայ ծանօթութիւն մի ունե-
նար և ի յուր աշխարհի քարոզէր թէ՛
« Առ ի չզոյն արժանաւորագունի քան
զմեզ և այլն » :

Պ. Համագրութիւնը, վստահակ այսպի-
սի փարիսեցիական անձնագրութեանց
կարող էր իւր վրայ եղած դիտողու-
թեանց բանաւոր փաստերով հերքում
մը գրել :

Նաև ոչ սակաւ զարմանք պատճա-
ռեց մեզ Պ. Ատենագրութիւն 12 տարի
չափ ազգային պաշտօնավարութիւնն, այն
ալ ազգայնաց բուն թախանձանք :
Բայց իւր անցեալը յիշելով կը դռնանք
որ առաջին անգամ ազգային պաշտօնե-
րու մէջ մտնելը՝ ասկէ երկու երեք տա-
րի յառաջ տեղւոյն Ուսումնական խոր-
հրդոյ անդամակցութիւնն է. յորում գրեթէ
բոլորովին բացակայ և ի պատիւ խառն
էր. քաջ գիտեմք որ այս պարագային
մէջ ամենեւին թախանձանք մի եղած չէ
իրեն, և թէ ինք ոչ մի այնպիսի ազգ-
գուտ գործ ըրած է այդ պաշտօնագա-
րութեան շրջանին մէջ, որ ազգին թա-
խանձանքն արժանանայ : Այլ այդ ժա-
մանակները ո՛ր զրոյ մէջ ի շնորհ Մամի-
րէ կայկապոսին՝ վասնորից խորհրդոյ
անդամ եղած է, և ի կարին վերագա-
նալուն ֆաղաքական ժողովոյ ցանկին մէջ
գրուելը՝ զոր ինք չընդունած՝ բողոքած
էր կրկն, բայց զիմէ անուշտ թէ ինչ

կը գործէր ի ծածուկ, վասն զի իւր և
իրեն համակողմն ըրած իւր մը մեքենա-
յութեանց երեսնէ՝ ազգին մէջ գտնուած
ողջամիտ և պատուաւոր մասն զգուած
ազգային պաշտօնավարութիւններէ՝ ետ
քաշուած են թող տալով ապարեւն իրեն
պէս անձանց, յորում ինք ևս կարգ մը
գերեր խաղալու յաջողած է :

Իսկ եթէ իր անցելոյն նկատմամբ ընդ-
մէս տալ էր իրենց, կը դռնանք 12 տար-
ւոյն 4—5 տարին՝ վարժարանի մէկ սրա-
հին վարժու. կուտարից լինելը՝ և անկէ
ասկէ ապտակակած փառաւորին, եթէ առ-
կէ զատ ազգային պաշտօն վարելու, թող
յականէ անուշտ յիշատակէ. իսկ եթէ
բարեպաշտօրէն ի ծածուկ կատարեր է
այդպիսի պաշտօն մը, այդ ուրիշ խն-
դիր է :

Գալով վերոյիշեալ կարնեցի ազգայնոյն,
բնաւ հարկ չեմք տեսներ նորա համարիտ
ազգասէր մը լինելն ապացուցանելու. վա-
սն զի իմպաղաց անտի նորա անդուլտան-
իւք ազգիս մատուցած ծառայութիւնը՝
զինքն առհասարակ կ'որոշեցուք Չերմ հա-
մակրութեան արժանացուցած են. և թէ
չարժեք որ այսպիսի Գալուէն ոնի մը վայ-
րաբանութեանը կարեւորութիւն տալով
պատասխանելու զինքն հրապարակաւ :

Ստուգիւ մէկն ապուշ լինելու է որ
այս կարգի պաշտօնեցիներէ ազգին յա-
ռաջագիտութիւն յուսոյ, որք աւելի կը
սիրեն խօսիլ և ընդունայն վիճել՝ քան
թէ գործել յօգուտ ազգին, որք զրիչ
մը բռնելու երկու խօսք ետեւ ետեւ ար-
տասանելուն հետ կ'զգային իրենց հան-
ձարին վրայ, և վստահակ իրենց թի-
րութիւնն ուղղելու՝ աշխարհք կատարա-
րելու սին երազներով կը յորանան Ներ-
կայ ժամանակի կարծեալ թէ ազգային
պաշտօններու, պաշտօնագրութեան
գործն է. սղարի վիճակ, երբ Մովսիսի
աթուր զսկրք և փարիսեցիք կը նստին :

Նրանի՛ թէ ուսմունքն և դատարարա-
կութիւնը մեր ազգին մէջն ալ տարած-
ւելով, այս օրինակ նկատուի իմաստակ-
ներու թիւն որ քան զոր պակսէր ազգա-
յին պաշտօնեցիութեան և նոյն իսկ ազգին
մէջն :

Տէր, խնդրելով որ ձեր հիւրընկալ
Մամիս պատուական թերթերէն միոյն
մէջ սոյն գրութեան անկիւն մը շնորհե-
լու հաճիք, Մնամ . . .

Մկրտիչ Պալարեան

1873 յուլիս 26
Ի կարին

... Խմբագիր .

Բարեհաճեցէք հետեւեալը Ձեր
մօտակայ Մամիսի մէջ հրատարակել
ի պատասխանի լոյս հանդիսի քըն-
նադատութեան, որն որ Ձեր պատ-
ուական թերթին 1702 թուոյն մէջ
հրատարակած նամակի կ'երակամաց
վերաբերեալ մի պարբերութեանը
դէմ իր պաշտօնակցաց կողմանէ տ-
լոյնեան կանգնած է բանագրատա-
կան վերնագրով :

Մնամ միշտ յարգանք

1873 յուլիս 17 Փ. Բեշեքեան
Ղալաթա-Սէրայ

ԲԱՆԱԳԱՏԱՆ

« Հունձք բաղումը զայնոյն շար-
ժեց առ քեզ և Զահաւ կ'զգին » :

Մամիս թիւ 1702 Փ. Բեշեքեան »

« Եղբայր, այդ բառերն հայ կղե-
րին քառաբայ և հայ չեն կրնար լի-
նել. եթէ տգիտութիւնն հարու-
ծել կուզես, ցոյց տուր ժառանգա-
ւորաց վարժարաններն, ինչ տուեր
և ինչ կուզես. և եթէ շահաւորու-
թիւնն, միթէ օրական հայն ճարեւն
ալ շահաւորութեան նշանակութիւնն
ունի՞. քանի՞ և կ'եղեցականներ կըր-
նա ցոյց տալ՝ որոց տպրուստն ա-
յաջողեալ և իրենց վախճանին ալ
մեծկալ գաւառ մը թողած ըլլան :

Լոյս թիւ Բ. շրջան Բ. »

Հայր սուրբ, Ձեր այդ բանագրա-
տական Հայ կղերին տգիտութիւնն
ու շահաւորութիւնը չըլինար արդա-
րացնել. պաշտօնակցաց տգիտու-
թիւնը միշտ և միշտ հարուածելի է.
քանի՞ ատրիներէ հետեւ ժառանգա-
ւորաց վարժարան չունինք զիմակ
մը բունած էք դուք ձեզի և կը արք-
նիք անով ինքզինքնիդ պաշտպանել.
ինչի՞ կը ծառայեն հայապ այնքան
վսեմքերն, ուր ժողովուրդն առա-
տօրէն կը բռնայ իւր քաղաք Հայր
սուրբին շողմարար խօսքերէն հա-
մագրեալ. միմիայն խորտիկն և դի-
նին չեն մնայո՞ւ համար կանգնուած
են այդ վսեմքերն, որպէս զի Արժանա-
յարգ միաբանները պարարելու հա-
մար իրարու հետ մրցման ելլեն (ինչ
տուիր և ինչ կուզես). ինչ խնդրե-
ցիք աղէկէն և աղէկ զլացաւ զայն
ձենէ. մինչև ցարդ օր կ'զրք « Որհ-
նեալ ժողովուրդ այս ուլ եկեղեցւոյ
պաշտօնեցիք կը թուութեան թապալն
է անտես մի առնէք ըստ, քննչէս
սովորած են ըսել, և Պատարագիչ
որդաններն, Հայրսուրբին, լուսարա-
րին, ժամկոչին և այլն թապալն էս
(Իմիթ օրական հայր ճարեւն ալ շա-
հաւորութեան նշանակութիւնն ունի՞).
երեւէք, բայց միթէ նիւթական հա-
ցը ճարեւն համար հաղարուսէկ հա-
մագրելու խօսքերով ժողովուրդն դու-
թը շարժող և կամ լաւ ևս է ըսել
ժողովուրդը համոզող կղերն այդչափ
անճարձի է իւր բարոյական հայր
ճարեւն մասին. և միթէ կրնա՞ք ու-
րանալ թէ շահամուրթիւնը ճարա-
կած չէ Հայ կղերին մէջ և ասոնց
թիւն օր ըստ օրէ բազմանալու վրայ
չէ. կոյ՞ թէ չկայ շահամուրթիւն,
Հայր սուրբ, կրնա՞ք բացարձակ պա-
տակարան մը տալ մեզի. եթէ կայ
ըսէք, մեր խօսքն անոնց համար է,
և հետեւաբար զանոնք Ձեր սե քը-
ղանցին տակ առնենք անպաշտօն.
Եթէ չկայ ըսէք, ահա՛ այն ատեն կը
մնայ մեզ կենդանի օրինակներ յա-
րուցանել և համոզել բոլոր աշխարհ
այ ձեզի հետ թէ վերջերս այս տե-
սակ կղերականք սկսած են վիտալ
ազգին մէջ, և ամեն ազգաւորիդ զայ-
րցիկ իրաւամբ կը շարժեն :

Ղալաթա-Սէրայ Փ. Բեշեքեան

ՄԱՍՆԱԿՈՐ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆՔ

Ի վերայ հաւթապետ Ներսէս Ե քրէ կա-
նաչիւնի տնայն Հայոց, պարագայ յայտ-
նաբեւ ունիւն Եւթեմ, որ մէջո նորա ծոց
քրտնաթէ Թորոնց պարբերական ժամանակ :
(Եւթ. Բեշ. Բեշ. 1708)

Ինչպէս վերին յիշեցի, Ներսէս
յուսալով յիւրեան ծառայութիւնն,
վստահ էր որ կայսրն չունէր հաւա-
տալ Պասկէի զանազան զրպարտու-
կան գրութեանցն. (այն գրութեանց
օրինակներն տպւոյն կուղարկվի ձեզ
իրեան ժամանակին). ուստի ուղե-
ւորեցաւ նա գեալ ի Բեստարաբա,
ուր կուէին զինքն, բայց աւաղ, բաղ-
դըն նորա փոխեցաւ, քանզի եղանե-
լն նորա ի թիֆլիզէ երկարացաւ ի
պատճառ ճանապարհորդելոյ Եվ-
րոմ կամ զիմիկոսին դեպ յԵվրոպ-
մին, նոյնպէս և վասն անձնական
գործերի կարգադրութեան և յանձ-
նելոյ զկառավարութիւնն իւրոյ վիճա-
կի Սիմէօն արքեպիսկոպոսին և Յա-
րութիւն վարդապետին Ալամդար-
եան : Անցաւ կովկասայ լիտուն դեպ
ի Նոր Նոսիսիւն, և ի հասանելն
ի սոյն քաղաք ընդ առաջ ելին մեծ
բաղմութիւն քաղաքացեաց մինչ ց
վեալ Արաքս տապեալ դիւղաքաղա-
քըն, և ճանապարհորդեցին դեպ ի

Նախիջևան և Անդա էր տեսանելի գուրախութիւնն քաղաքապետոյն անդէ տեսանելի զընդունելութիւնն աղաւթին Հայաստանի և վարդապետի ծանօթութիւնէն: Հոգեւորական դասք ժողովուրդք եկեալ 'ի գլխին քաղաքին հրաւիրեցին իշանել 'ի կառուիւրոց, և առաջնորդեալ 'ի հոգեւորական դասուց, որք շտաբական երգերն «Քաղաքաւոր դոյով քա յաշխարհ» հասուցին մինչ յմայր եկեղեցի Ս. Լուսնաւորչին: ապա հրաւիրեցին զՆերսէսն ուստի 'ի վերայ աթոռոյ առաջնորդութիւնէն: իսկ նա դժբաղդն Ներսէս չգիտենալով որ իւր վիճակն ունինել 'ի վերջոյ, հրաժարեցաւ 'նոստելոյ, առելով թէ «չէ օրէնք եպիսկոպոսն ուստել յաթոռն այլ վիճակաւ առաջնորդ» (վասն զի ինքն դուրս վերատեսուչ Ռուսաստանի Հայոց բայց պահպանելով զկարգ և զպատիւն առաջնորդութիւնն նոցա որ այն ժամանակն նստէր Ալեքսարխան, յօժարեցաւ նստիլ առաջնորդական աթոռի վերայ): Յետոյ բերին ալ աթոռ և նստաւ: Սիսեցին ուստի նախանք և աշակերտք ուսումնարանի կարգալ դրուատներ և ճառեր, 'ի վերջանալն, ինքն Ներսէս կանգնեալ նախ հորհրդաւորեաց զտեսութիւնն նոցա և զնախկին ծանօթութիւնքն դժոխս, և ապա օրհնեաց զամենազոր կայսրն և զօգոստապետ տոնորս, մաղթելով երկար կեանս, որոյ զինուք աղատեցաւ Մայր Աթոռն Հայոց. ապա՝ երեւալ գնաց 'ի տունն քաղաքապետին (գօյովայ) աղա խաչատուր Խոռամճեանի, առն արժանաւորի իւրումն կոչման: Չկնհանդատանալոյն յերկար ճանապարհորդութենէն, լուեալ թէ Ռուսաւարքեպիսկոպոսն Թայդանու Գաբրիէն գտանի մերձ Նախիջևան 'ի Բասառով քաղաքի, և թէպէտ անձամբ անձանօթ, բայց դուրսեմբ Ղեներուկրասովսկիին յերեւանայ, ծանօթութեամբ, առաքեաց Ներսէս առնալ զոմն 'ի քաղաքէն վասն ողջունելոյ և յայտնելոյ թէ՛ ցանկալ գալ 'ի տեսութիւնն յիշեալ Գաբրիէլին: Ի գալն առ նա Ներսիսի, նա մեծապատուով և սիրով ընկալեալ էր ըզնա, և յերկրորդ աւուրն կրկնեալ էր նա Գաբրիէլ արքեպիսկոպոսն իւրոյ գալատեամբն 'ի Նախիջևան, և 'ի միջի խօսակցութեանց իւրոց խնդրեալ էր 'ի Ներսիսէ յայտնել նմա զօրեանելոյ իւրոյ 'ի Նախիջևանոյ, զի 'ի միասին գնացեան, որովհետեւ երկուցունք ճանապարհս մի էր 'ի վերայ Թայդան քաղաքի, այլ անյաշխարհեան աղոթաւ Հկարողացաւ երանել 'ի միասին զհետ Ռուսաց արքեպիսկոպոսին, որովհետեւ Կնեազ Իւան Ամատունին, որ գտանէր զհետ Ներսիսի իբրև ատենագիր, հիւանդացաւ: Յետ քանի մի աւուրց թողեալ զյիշեալ Ամատունին 'ի Նախիջևան, տեսանելով որ սորա առողջութիւնն թոյլ էլ ստիլ ճանապարհ հորդութեան, ինքն Ներսէս եւալ 'ի Նախիջևանէ դէպ 'ի Թայդան: Յիշեալ Ռուսաց արքեպիսկոպոսն իմացեալ զգալատենէն Ներսիսի դէպ 'ի Թայդան իսկոյն ընդ առաջ եկեալ քանի մի հոգեւորականօք՝ մեծաւ յարգանօք ընդունեաց և տարաւ յիւր տուն, և 'ի միւսում աւուր յատուկ 'ի պատիւ Ներսիսի պատարագ մատոյց ինքն իւրեանց եկեղեցումն և ինդրեաց անդ շնորհ բերել զՆերսէս. 'ի միւստեն իւրա սեղեղեցին, խալոյն հըրաւիրեցին 'ի սեղան և եղեալ անդ աթոռ ինդրեցին նստել: Ղինի աւաղաման սուրբ պատարագի, ըստ օրինաց Ռուսաց, մատուցին զսկիհն Ներսիսին ընկալնուլ 'ի բաժակէն

որ վրասն սպասաւորուի թեան հաստա-
րագին պատրաստեալ էր: Ներսէս
չունէրով սովորու թիւն անտաւդ ժա-
մանտիկն ըմպէլ գինի, ակամայ կամօք
ընդունեալ 'ի բաժակէն, որպէս զի
[թոյլ չբ տայ կարծելոյ ալ ինչ խրտ-
բաւ թիւն 'ի մէջ արարողութեանց
մերոց և նոցա, և ելեալ յեկեղեց-
ւոյն դնաց 'ի տուն արքայակոպարն
ուր կայր մեծ պատրաստու թիւն նա-
խաճաշի, յորմէ կերեալ ըստ բաւա-
կանի, վերագարձաւ յօթեան իւր:
Ձենի կէս աւուր հրամայեաց պատ-
րաստել զկառս, որ փութով ելանէ,
որովհետեւ լուեալ էր թէ կայսրն յՕ-
տէնայ է, և շուտով ունի գնալ 'ի
Տաճկաստան դէպ 'ի վարնա քաղա-
քն: Աստ կլկին բաղդն Ներսիսի չը
յաջողեցաւ, սրովհետեւ հակառակ
սովորութեան իւրոյ քնաս էր տուել
նախաճաշիկն, և այն օրն մնաց 'ի
թաղան և սաստիկ շերմն պատահե-
ցաւ, և 'ի միւս աւուր չը նայելով իւ-
րոյ տկարութեան ճանաչարհորդե-
ցաւ, և փոխանակ երեք աւուր ճա-
նապարհորդելոյն դէպ 'ի յՕտէնայ,
տկարութեան պատճառաւ վեց օր
տևեց, և այս վեց օրն ոչ ինչ չու-
տէր և չըմպէր բաց 'ի լիմնաթէ:
Եօթներորդ օրն՝ որ բարեկենդան
էր Ս. Խաչի, հասեալ վերջին փառն
մերձ Օտէնայի, հրամայեաց հաւից
չորովայ պատրաստել այլ երկու մար-
դոց հրամայեաց գնալ յՕտէնայ և
պատրաստել օթեան, (չը նայելով
որ զօթեանն պատրաստեալ էին յա-
ռաջուց 'ի տան կնիտղ Դաւիթի Ար-
զու թեանց երկայնաբազուկէ, եղբօր-
սբդուոյ Յովսէփի կաթուղիկոսին): Ա-
ռաքեալ երկու մարդիկն ուղևորե-
ցաւ դէպ 'ի յՕտէնայ, և 'ի մերձե-
նալ նոցա յՕտէնա, տեսնի զի կառքն
թագաւհալոյ ելեալ գնայր դէպ 'ի
Ս. Պետերոբուրգ. հարցեալ նոցա
յայտմանէ լուսն թէ կայսրն ևս դը-
նացեալ էր երեք օր յառաջ 'ի պա-
տերաղմն դէպ 'ի վարնա: Սոյն Ներ-
սէսն թէպէտ յերեկոյեան մտաւ յՕ-
տէնա, բայց 'ի պատճառս տկարու-
թեանն ոչ կարացաւ հասանել ոչ 'ի
տեսնութեան կայսերն և ոչ կայսրուհ-
ւոյն:

Հէրաւեան, Բաւան

Բուժէլիի երկաթուղեայ բաժին-
նեւուն 33րդ վիճակահանութիւնը
շարժած օրը կատարուելով հետեւեալ
թիւերը շահեցան :

ᐅᓯᓪ	ᐅᓯᓪ	ᐅᓯᓪ	ᐅᓯᓪ
1740196	600000	887774	4000
1840984	600000	1474694	"
744627	600000	842496	"
1950804	"	1907735	"
1734577	6000	217410	"
183744	"	1157442	"
1104961	"	337815	"
178024	"	1444958	"
4417356	"	842497	"
975597	"	217409	"
1839055	3000	1859412	"
147465	"	434792	"
1765362	"	792229	"
1839413	"	705326	"
985939	"	122712	"
434795	"	637259	"
578738	"	743550	"
1720801	"	4720802	"
1903410	"	4903409	"
744629	"	434794	"
479461	"	78775	"
637257	"	757254	"
1474693	1000	1638538	"
546319	"	837320	"
247407	"	109413	"

400 $\frac{2}{3}x^2 + 2x - 2$ $\frac{2}{3}x^2 + 2x - 2$.

20306	479464	837319	4524802
20307	479465	842498	4524803
20308	508296	842499	4524804
20309	508297	842500	4524805
20310	508298	887772	4569066
21551	508299	887773	4569067
21552	508300	887774	4569068
21553	546316	887775	4569069
21554	546317	949621	4569070
21555	546318	949622	4587931
65751	546320	949623	4587932
65752	559596	949624	4587933
65753	559597	949625	4587934
65754	559598	965876	4587935
65755	559599	965877	4604071
78771	559600	965878	4604072
78772	567914	965879	4604073
78773	567912	965880	4604074
78774	567913	975596	4604075
409441	567914	975598	4604201
409442	567915	975599	4604202
409443	572186	975600	4604203
409445	572187	983936	4604204
422711	572188	983937	4604205
422713	572189	983938	4616146
422714	572190	983940	4616147
422715	578736	998831	4616148
456256	578737	998832	4616149
456257	578739	998833	4616150
456258	578740	998834	4638536
456259	580676	998835	4638537
456260	580677	4026506	4638539
478021	580678	4026507	4638540
478022	580679	4026508	4740197
478023	580680	4026509	4740199
478025	637256	4026510	4740199
483741	637258	4059311	4740200
483742	637260	4059312	4720803
483743	647281	4059313	4720804
483745	647282	4059314	4720805
217106	647283	4059315	4731576
217108	647284	4404962	4731578
286506	647285	4104963	4731579
286507	705327	4404964	4731580
286508	705328	4404965	4765361
286509	705329	4447461	4765363
286510	705330	4447462	4765364
304951	714626	4447463	4765365
304952	714628	4447464	4839051
304953	714630	4467441	4839052
304954	734066	4467443	4839053
304955	734067	4467444	4839054
337811	734068	4467445	4840981
337812	734069	4247071	4840982
337813	734070	4247072	4840983
337814	743546	4247073	4840985
405036	743547	4247074	4840996
405037	743548	4247075	4840997
405038	743549	4417357	4840998
405039	757251	4417358	4840999
405040	757252	4417359	4849100
408876	757253	4417360	4859411
408877	757255	4419521	4859414
408878	777271	4419522	4859415
408879	777272	4419523	4903406
408880	777273	4419524	4903407
434791	777274	4419525	4903408
434793	777275	4444956	4907731
437446	792226	4444957	4907732
437447	792227	4444959	4907733
437448	792228	4444960	4907734
437449	792230	4474691	4950801
437450	837316	4474692	4950802
479462	837317	4474695	4950803
479463	837318	4524801	4950805

ՀԱՏ ԱԺԱՆ ԿԱՐԻ ԳՅՐԾԻՔՆԵՐ

Ս. Մ. Մինասյանի և ընկերքը կը
ժամուկանեն արդդո հասարակութեան
որ ձեռքերնին գտնուած չորս հար-
իւրէն աւելի զանազան կարի գոր-
ծիւններ առ ամուսուան եղանակին
բոլորն ալ ծախելու համար սովորա-
կան զինեորէն շատ ավան պիտի տան:

Գործիքներուն տեսակներուն եւ ,

« Լէւել Վահէր — երկու թէլոսն քակ կար կարող ձեռքով կը դարձէ, ընտանեաց խիստ յարմար ու գինը երեք լիրա է :

“ Սէնկեր ” — Ծագիկ — Կոչուած ուր

քով կը գործէ—երկու թերով անքա-
կար կարող, ընտանեաց և. գուրսի կա-
կարողներու խիսա յարմար, գինը խիս-
աժան .

«Սէկէր» — Միզի — աւելի քան քան

—Գուրաի կար կարողնեցու՞ համար
մէկ հաւիկ գործիք է, գինը սովորա-
կանէն փար .

«Մէկէն»—Թիւ 2—մեծ և զորաւոր դուռծիք մ'է, երկաթէ պատուանդան ունի, երկու թելով անքակ կար կը կարէ, ֆաղմիր-Ջուլաս և այլ ամեն տեսակ թանճր կտաւներ կարելու համար մէկ հատիկ է. ամեն հաստով թեամբ կտալ շատ դիւրու թեամբ կրկարէ, որով կօշկակարներու համար ուրիշ դրժիքներէ աւելի պիտանի է, դիւր խիտ ածան.

“ Հայտնի է թիւ 1-ը ուղարկող գործերու և երկու թիւով անգամ պատուական ամէն տեսակ կար կը կարէ : Տեղը զանազան մանր գործիքներ ու ներարկող ընտանեաց համար խիստ պիտանի ու գինը չափազանց օժտան է :

«Հոռ» — թիւ. 3 — մեծ և զօրաւոր
դորժիք դերձակներու և կօշկակար-
ներու անհրաժեշտ և զինը, ուրիշ անգ
ծախուած էն աւերի ատան է .

“Էլիս Զոհ—[Թիւ 3—մեծ և
գորտաւոր գործիք—գերձականերու և
կոչկականերու շատ յարմար— շատ
աժան կը ծախուի Կալթիա Մինաս-
Էանի մաղաղան :

Սմբն շանք և միջոց 'ի գործ պի-
տիտի դռնի յաճախորդները զոհ ը-
նելու—ձրի դաս կը արուի—գինեըհն
մեծ շեղչ պիտի ըլլայ—ասեղ և ուրիշ
պէտք եղած բաները խէստ աժան և
բոլոր վերցոյիշեալները կը ծախուին
Ղալափիա իշէի ճամփին գուռը Մի-
նասեանի Սմերիկեան վաճառատանը
մէջ :

Սմառուան համար բարակ ֆանէլա
և ազնիւ շապիկներ շատ աժան
գիններով կը ծախուին Սմերիկեան վաճառատունը :

PLATE

Թօփիտանէի ամբէն իշուն լիւզիմիւ
օրան ավիմըշ հետի թօնէլաթ սընադ
հալա բիք թիմուրը իղէ եիւզ գըրդ
թօնէլաթ սուրք հալա բիք թիմուրը
դարօրը դ ավիլէրինին թէմուղը բուս
մինին պիշիննի սուղ կիւնի վիշիլէնէ
կի ադ տէմնէ իւան օրւնումս չ իտէ տէ
պօղը մախանէլաթման տօղալ ենվա
մէ գըրբաւէ գարալը վիշիլէնէ յաւզ
թէնէիբի իմմիշ վէ մէգըրի բէնիւ բ
լարաւն սընադ հալա բիք թիմուրը
նըն պէնէր թօնէլաթմալ ալթը եիւզ
վէ սօղաք հալա բիք թիմուրը
պէնէր թանէլաթմալ 1300 զրաշա
թալիգի էօնէսինաէ օլաւ մահը
մէգըրըն իկիմի իքննի սալը կիւ
նի դարսըլ դ ավիլէրի վիշիլէնէ կիւ
տէն իմա իմմիշ թալիպ օլաւսըն
հէվիմ մէգըրաւէ տարը Շաբալի
բէրիլէ կէրէլէրի :

17 ቅኔ 1875 2

Աստքիրի շահանէ Սարաճխանէ ոմն-
պարքնա լի զիւմի օրուպ միւնտգ ատո-
յէ գ զնուլան իւզ պին ատէտ պիւ-
թիւն հաղը խափարթա վէ Սէմ-ի վէ
Պուլտուր Սախթիյանընըն պէհէր ա-
տէտի օթուդ պիր զրուշ իկիւմի պէշ
փալայա օրարագ. Թալիպի էօհէտօրին-
աէ ըլա պ Թէհմաղը Բուվինին իկիւմի
իքիւմի Սաղ կիւնը գ արարը քալթիւն
վիրիլէճէկիւտէն, իթա իթ ձմէ Թա-
լիպ օլաւարըն հէվմը մէղքիւտէ Տա-
լը շուրայի տաքերէլէ կէվմէրէն,

1875

ՀԱՏ ԱՃԱՆ ԶՐՀԱՆՆԵՐ

Ա. Ս. ԽԴՆԱՍԵԿԻ Եւ ԸՆԿԵՐՔ ԿԸ
ՃԱՆՈՇՄԱՆԻՆ արդոյ Հասարակութեան
որ Հետ. քերնին գահու. աճ երեք հա-
քիւրէն աւելի Սժեռիկայի պատուա-

1. 0. 000.000.